

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких
законодавчих актів України щодо окремих питань
допуску до експлуатації транспортних засобів»

1. Мета

Проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань допуску до експлуатації транспортних засобів» (далі – законопроект) розроблено з метою спрощення процедури допуску транспортних засобів до участі у дорожньому русі, у тому числі удосконалення процедури сертифікації транспортних засобів, що були у користуванні, під час перетину державного кордону, їх першої державної реєстрації в Україні, а також уточнення назви реєстру сертифікатів колісних транспортних засобів, їх складових частин та обладнання, визначення відповідального центрального органу виконавчої влади за його ведення.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Національною транспортною стратегією України на період до 2030 року, схваленою розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2024 року № 1550, визначені загальні проблеми, що потребують розв'язання, до яких зокрема віднесено стрімке старіння автомобільного парку транспортних засобів в Україні у комерційних перевізників та приватних власників. Нові легкові автомобілі вперше реєструють у разі відповідності екологічним нормам не нижче рівня “Євро-5”, натомість легкові автомобілі, що були в користуванні і ввозяться на митну територію України вперше реєструють навіть за відповідності нормам “Євро-2”, які були введені у Європейському Союзі у 1996, що на сьогодні складає вік транспортних засобів майже 30 років, та внаслідок чого стрімко старіє автопарк і збільшується його негативний вплив на довкілля та здоров'я громадян.

Також національне законодавство у сфері сертифікації транспортних засобів не відповідає практиці Європейського союзу, яка розповсюджується виключно на нові транспортні засоби, як імпортовані так і виготовлені.

Окремо потрібно звернути увагу, що перевірка транспортних засобів, які були у використанні на відповідність екологічним нормам ЄВРО технологічними засобами випробувань не можлива, оскільки вимагає значних фінансових витрат, які можуть сягати десятки тисяч євро та проводиться виключно виробниками при сертифікації типів транспортних засобів.

На сьогодні оцінка відповідності екологічним нормам ЄВРО в Україні здійснюється виключно за наявності документів, які підтверджують, що транспортний засіб був виготовлений та на день випуску відповідав встановленому рівню екологічної норми ЄВРО.

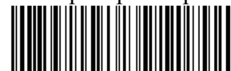
Разом з цим, ця інформація після десятків років експлуатації транспортного засобу не відповідає дійсності, а отже не забезпечує основне завдання, щодо забезпечення використання екологічно нейтральних транспортних засобів.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

316/18/63-25 від 12.03.2025

Основними умовами щодо необхідності наявності в Україні контролю за показниками безпеки та захисту довкілля є:

Конституція України, зокрема стаття 3, згідно з якою безпека людини та її здоров'я визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю, та стаття 50, згідно з якою кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля;

статистичні дані Світового банку, Національної поліції України, Євростату, згідно з якими кількість загиблих людей в Україні внаслідок ДТП перевищує 2,5 тис. осіб щорічно. Показник кількості загиблих в ДТП відносно кількості населення в Україні перевищує аналогічний показник ЄС у 1,5 – 2 рази. При цьому транспортні засоби є основним джерелом забруднення повітря, особливо у містах, а наслідки їх впливу на здоров'я громадян майже не можливо розрахувати.

Країни Європейського Союзу постійно знаходяться у пошуку підвищення екологічної безпеки транспорту, разом з цим не створюють перешкод у міграції транспортних засобів через повторну сертифікацію, а вимагають контроль за відповідністю вимогам Угоди про прийняття єдиних умов періодичних технічних оглядів колісних транспортних засобів і про взаємне визнання таких оглядів, вчинену 13 листопада 1997 року у м. Відні, та Директиви Європейського Парламенту і Ради 2014/45/ЄС від 3 квітня 2014 року про періодичний технічний контроль придатності до експлуатації моторних транспортних засобів та їхніх причепів та про скасування Директиви 2009/40/ЄС (далі – Директива 2014/45/ЄС).

Законами України «Про дорожній рух» та «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів» визначені положення щодо допуску до експлуатації транспортних засобів, зокрема в Україні та тих, що виготовляються в Україні, або ввозяться на територію України з інших країн. Однак, норми цих законодавчих актів потребують перегляду для процедури оцінки відповідності транспортних засобів перед їх першою державною реєстрацією, а також оцінки відповідності частин до транспортних засобів, які надаються на ринку.

На теперішній час у цій сфері застосовуються норми постанови Кабінету Міністрів України від 9 червня 2011 року № 738 «Деякі питання сертифікації транспортних засобів, їх частин та обладнання», яка прийнята до врегулювання питання на рівні законів.

Враховуючи зазначене, виникла необхідність розроблення законопроекту.

3. Основні положення проекту акта

Законопроектом передбачається врегулювати питання допуску до експлуатації транспортних засобів, зокрема тих, що були у користуванні та ввезених на митну територію в Україні для вільного обігу, їх першої державної реєстрації в Україні, шляхом приведення законодавства у цій сфері у відповідність до практики ЄС.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

316/18/63-25 від 12.03.2025

Законопроектом пропонується внести зміни до Законів України «Про транспорт» та «Про дорожній рух» щодо врегулювання питань проведення обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, що були у користуванні та ввезених на митну територію в Україні для вільного обігу, їх першої державної реєстрації в Україні, замість проведення сертифікації та визначення екологічного рівня ЄВРО. Зазначені положення відповідають вимогам Директиви 2014/45/ЄС та актам ЄС.

Також законопроектом передбачено внесення змін до статті 1 Закону України «Про автомобільний транспорт» з метою надання визначення понять «реєстр сертифікатів колісних транспортних засобів, їх складових частин та обладнання», «складові частини», «обладнання», а також у статті 6 передбачається покладення повноважень на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері автомобільного транспорту, щодо затвердження порядку ведення реєстру сертифікатів колісних транспортних засобів, їх складових частин та обладнання, а на центральний орган виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпеки на транспорті функцій щодо ведення реєстру сертифікатів колісних транспортних засобів, їх складових частин та обладнання.

Також, законопроектом пропонується дозволити митне оформлення транспортних засобів, що були у користуванні, та які не старше 20 років і були зареєстровані в країнах учасниках Угоди про прийняття єдиних технічних приписів для колісних транспортних засобів, предметів обладнання та частин, які можуть бути встановлені та/або використані на колісних транспортних засобах, і про умови взаємного визнання офіційних затверджень, виданих на основі цих приписів, укладеної у 1958 році, з поправками 1995 року, зокрема Австралія, Австрія, Азербайджан, Албанія, Бельгія, Білорусь, Болгарія, Боснія і Герцеговина, Велика Британія, Греція, Данія, Естонія, Європейський Союз, Ірландія, Іспанія, Італія, Казахстан, Кіпр, Латвія, Литва, Люксембург, Малайзія, Мальта, НДР, Нідерланди, Німеччина, Нова Зеландія, Норвегія, ПАР, Південна Корея, Північна Македонія, Польща, Португалія, Росія, Румунія, Сербія, Словаччина, Словенія, Таїланд, Туніс, Туреччина, Угорщина, Україна, Фінляндія, Франція, Хорватія, Чехія, Чорногорія, Швейцарія, Швеція, Японія, крім держав, визнаних Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом, або яка перебуває у збройному конфлікті (війні) з Україною чи сприяла (сприяє) вчиненню збройної агресії проти України.

Водночас окремо зазначено про можливість ввезення автомобілів із Сполучених Штатів Америки, яка хоча і не є учасницею Угоди, але в Україні запроваджено визнання їх результатів оцінки відповідності вимог безпеки у тому числі й екологічної.

Наявність вищезазначеного обґрунтовується відсутністю механізму визначення рівнів екологічних норм в рамках процедури обов'язкового технічного контролю, а також створює можливість Уряду встановлення більш

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

316/18/63-25 від 12.03.2025

ефективних інструментальних методів контролю екологічних характеристик транспортних засобів, що були у користуванні, відповідно до міжнародних договорів та Директиви 2014/45/ЕС.

4. Правові аспекти

Правові підстави у вказаній сфері регулюються:

Конституцією України;

Законом України «Про дорожній рух»;

Законом України «Про автомобільний транспорт»;

Законом України «Про деякі питання ввезення на митну територію України та проведення першої державної реєстрації транспортних засобів»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 09.06.2011 № 738 «Деякі питання сертифікації транспортних засобів, їх частин та обладнання»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 18.06.2024 № 715 «Про перетворення реєстрів сертифікатів затвердження типу і сертифікатів відповідності колісних транспортних засобів та обладнання і внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 7.09.1998 № 1388 «Про затвердження Порядку державної реєстрації (перереєстрації), зняття з обліку автомобілів, автобусів, а також самохідних машин, сконструйованих на шасі автомобілів, мотоциклів усіх типів, марок і моделей, причепів, напівпричепів, мотоколясок, інших прирівняних до них транспортних засобів та мопедів»;

Постановою Кабінету Міністрів України від 30.01.2012 № 137 «Про затвердження Порядку проведення обов'язкового технічного контролю та обсягів перевірки технічного стану транспортних засобів, технічного опису та зразка протоколу перевірки технічного стану транспортного засобу»;

Постановою Кабінету Міністрів від 31.05.2012 № 512 «Про затвердження Порядку формування загальнодержавної бази даних про результати обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, доступу до неї та встановлення розміру плати за надання таких послуг»;

наказом Міністерства інфраструктури України від 17.08.2012 № 521 «Про затвердження Порядку затвердження конструкції транспортних засобів, їх частин та обладнання та Порядку ведення реєстру сертифікатів типу транспортних засобів та обладнання і виданих виробниками сертифікатів відповідності транспортних засобів або обладнання», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14.09.2012 за № 1586/21898.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація Закону не потребує фінансування з державного та/або місцевих бюджетів.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

316/18/63-25 від 12.03.2025

6. Позиція заінтересованих сторін

Законопроект не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

У законопроекті наявні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції.

За предметом правового регулювання законопроект не стосується прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, не впливає на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, не містить ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, не створює підстави для дискримінації.

8. Прогноз результатів

Очікуваними результатами реалізації Закону є підвищення рівня безпеки транспортних засобів, що допускаються до участі у дорожньому русі, за рахунок запровадження ефективного механізму контролю в рамках оцінки відповідності нових транспортних засобів та обов'язкового технічного контролю транспортних засобів, що перебувають в експлуатації, поступова гармонізація законодавства у цій сфері із актами ЄС, зменшення навантаження та витрат суб'єктів господарювання і громадян, пов'язаних із допуском до експлуатації транспортних засобів, що ввозяться на територію України з інших країн.

Реалізація Закону не матиме впливу на розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; інші суспільні відносини.

Реалізація закону матиме позитивний вплив на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, рівень забруднення атмосферного повітря.

Віце-прем'єр-міністр з відновлення
України – Міністр розвитку громад
та територій України

Олексій КУЛЕБА

_____ 2025 р.

ДОКУМЕНТ СЕД

Підписувач Кулеба Олексій Володимирович
Сертифікат 6FA97849F1B2570D04000000A5C701008C030600
Дійсний з 03.02.2025 12:47:00 по 03.02.2026 12:47:00

Міністерство розвитку громад
та територій України

316/18/63-25 від 12.03.2025